

**NOTA DE FUNDAMENTARE**  
**la proiectul hotărârii de Guvern pentru modificarea Programului Național „Acces la cultură”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 212/2025**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Proiectul Hotărârii de Guvern pentru modificarea Programului Național „Acces la cultură”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 212/2025 a fost elaborat de Ministerul Culturii.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului Actului normativ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Proiectul Hotărârii de Guvern pentru modificarea Programului Național „Acces la cultură”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 212/2025 este elaborat în scopul optimizării mecanismelor de implementare și eficientizare a utilizării resurselor disponibile în vederea creșterii accesului publicului larg la activități și produse culturale de calitate.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <p>Prezentul proiect de hotărâre este elaborat în contextul necesității ajustării cadrului legal existent, având în vedere specificul activităților culturale desfășurate la nivel local.</p> <p>Modificările propuse sunt fundamentate pe analiza propunerilor transmise de instituțiile implementatoare, ca urmare a lansării primului apel de proiecte de către Ministerul Culturii, precum și pe identificarea unor disfuncționalități în procesul de coordonare, gestionare și implementare a Programului Național „Acces la cultură”.</p> <p>Totodată, proiectul ia în considerare sugestiile și recomandările primite din partea organizatorilor de activități culturale și a aplicanților implicați în inițiative culturale.</p> <p>Astfel, principalele probleme întâmpinate în implementarea programului sunt:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1. imposibilitatea acoperirii din mijloacele Programului a cheltuielilor de transport pentru alte categorii de participanți decât invitații (precum cheltuielile de transport ale echipelor de proiect și ale artiștilor implicați direct în implementarea activității culturale);</li><li>2. termenul îngust pentru înaintarea propunerilor pentru Calendarul activităților culturale (10 zile de la data anunțării începerii procedurii de elaborare a Calendarului);</li><li>3. termenul îngust pentru aprobarea Calendarului activității culturale (20 de zile de la data anunțării începerii procedurii de elaborare a Calendarului).</li></ol> <p>Este important de menționat că din cele 355 de propuneri culturale depuse în cadrul primului apel al Programului Național „Acces la cultură”, 159 au fost preselectate pentru implementare, în baza criteriilor și obiectivelor Programului. În urma examinării realizate de Secretariatul Consiliului Coordonator, s-a constatat că numeroase solicitări nu se încadrează în costurile eligibile sau în codurile economice prevăzute, ceea ce limitează capacitatea Programului de a răspunde concret nevoilor identificate în teritoriu. Având în vedere necesitatea urgentă de coordonare și implementare a inițiativelor propuse de instituțiile interesate</p> |

(autorități publice locale, case de cultură, biblioteci, organizații necomerciale și alte entități culturale), precum și discrepanțele între structura actuală a costurilor eligibile și realitățile din teren, se impune inițierea imediată a procesului de modificare a actului normativ în vigoare.

### **3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse**

#### **3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi**

Prevederile prezentului proiect de act normativ vizează modificarea Programului Național „Acces la cultură”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 212/2025 (pct.17, pct.19, pct.21, pct.27, pct.33 și pct.35 din Program).

Astfel, prin actualul proiect de Hotărâre de Guvern se urmărește:

1. extinderea cheltuielilor care pot fi acoperite din mijloacele alocate Programului „Acces la cultură” (acoperirea cheltuielilor pentru transportarea altor persoane decât invitații, dar care participă la organizarea activității culturale, acoperirea cheltuielilor pentru achiziția de carte, birotică, rechizite și materiale de uz gospodăresc care sunt necesare pentru buna organizare a activității culturale precum fotoliu-puf, pernuțe, covorașe pentru ședere, etc);

2. extinderea termenului de depunere a propunerilor la Secretariatul Consiliului Coordonator, constituit de Minsiterul Culturii (de la 10 la 15 zile);

3. extinderea termenului de examinare a propunerilor și aprobarea Calendarului activităților culturale (precizând că aprobarea Calendarului activităților culturale nu poate avea loc decât după expirarea a 20 de zile de la anunțarea începerii perioadei de înaintare a propunerilor).

4. precizarea criteriilor de estimare a cheltuielilor la formarea bugetului activității culturale (accentuând că la estimarea costului unei activități culturale este necesar de a se ține cont și de prețul de pe piață a bunurilor și serviciilor similare celor care urmează a fi utilizate în cadrul activității culturale).

În acest sens, se evidențiază următoarele elemente de noutate:

**I. Revizuirea componentelor și a categoriilor de costuri eligibile pentru finanțare, în vederea susținerii eficiente a activităților și inițiativelor ce facilitează accesul la cultură.**

#### **a. Achiziționarea serviciului de transport**

În proiectul de modificare, se propune excluderea termenului de invitați (de la subpunctul 27.3. din Program) și asigurarea achiziționării serviciului de transport pentru o categorie mai mare de beneficiari (*spre exemplu pentru echipele de proiect și artiști implicați direct în implementarea activității culturale*).

Această modificare este justificată de necesitatea asigurării mobilității tuturor actorilor implicați în organizarea și desfășurarea activităților culturale. Limitarea actuală doar “la invitați” restricționează considerabil capacitatea de implementare, mai ales în contextul în care mulți aplicanți au semnalat lipsa infrastructurii de transport sau a mijloacelor proprii de deplasare ca fiind o provocare majoră. Transportul constituie o condiție logistică importantă, iar extinderea acestei categorii de cost va facilita deplasarea echipelor organizatorice, a formatorilor, a artiștilor, a participanților și invitaților, contribuind astfel, direct la desfășurarea eficientă a proiectelor culturale în teritoriu.

#### **b. Achiziția de carte**

Deși achiziția de carte este prevăzută la domeniile eligibile de finanțare (pct. 7, subpct. 7.5.) din Programul Național „Acces la cultură”, această cheltuială nu este menționată explicit la pct. 27, care reglementează categoriile de costuri

eligibile. Pentru a evita interpretările ambigue și în contextul numărului mare de solicitări ce includ această componentă, se propune includerea expresă a achiziției de carte și la pct. 27, pentru claritate și coerență în aplicarea programului.

**c. Achiziția de birotică, rechizite și consumabile**

Se propune includerea *achiziției de birotică, rechizite și consumabile* în categoria costurilor eligibile, având în vedere solicitările frecvente și necesitățile logistice minime semnalate de aplicanți în propunerile de proiect. Activitățile culturale precum atelierele, expozițiile, instruirile sau lecturile publice implică utilizarea constantă a materialelor de birou (*hârtie, tonere, pixuri, mape și a altor consumabile, etc.*), care constituie cheltuieli recurente, indispensabile. Excluderea acestora din costurile eligibile plasează întreaga povară financiară asupra organizatorilor, fapt ce descurajează participarea actorilor culturali cu capacitate financiară redusă și poate afecta calitatea implementării proiectelor.

**d. Achiziționarea/închirierea bunurilor și altor materiale necesare bunei organizări și desfășurări a activităților culturale**

Se propune includerea *achiziției/închirierii de bunuri și alte materiale* în categoria costurilor eligibile, ca urmare a solicitărilor din partea instituțiilor implementatoare, care intenționează să acopere cheltuieli pentru următoarele necesități de achiziții (*ex. pernute, fotoliu-pufuri, covorașe pentru ședere și altele*). Includerea expresă în program a acestei categorii va elimina ambiguitățile și va permite acoperirea necesarului logistic real pentru desfășurarea eficientă a activităților culturale.

În context, revizuirea și extinderea acestor categorii de cheltuieli constituie o măsură realistă, care va răspunde direct nevoilor din teren, va încuraja participarea echitabilă și va susține organizarea eficientă a proiectelor culturale în întreaga țară. Astfel, Programul Național „Acces la cultură” va deveni mai funcțional, mai incluziv și mai aproape de realitățile beneficiarilor.

**II. Extinderea termenului de înaintare a propunerilor pentru Calendarul activităților culturale (de la 10 zile la 15 zile) și a termenului de aprobare a Calendarului activităților culturale (nu mai puțin de 20 de zile de la data anunțării începerii procedurii de elaborare/revizuire a Calendarului activităților culturale).**

Modificarea în cauză este justificată de necesitatea adaptării la contextul actual. În cadrul primului apel lansat de Ministerul Culturii pe pagina web oficială, în perioada 7–16 mai 2025, au fost depuse 355 de formulare cu propuneri de proiecte culturale, provenite de la 336 de aplicanți. Acest volum considerabil de propuneri, parvenite din partea instituțiilor publice de cultură, persoanelor fizice, organizațiilor necomerciale și autorităților publice locale din toate raioanele Republicii Moldova, relevă un interes sporit față de program, dar și un efort considerabil necesar pentru procesarea și evaluarea corespunzătoare a dosarelor. Prin urmare, pe de o parte persoanele interesate vor avea la dispoziție mai mult timp pentru formularea și înaintarea propunerilor de proiecte culturale la adresa Secretariatului Consiliului Coordonator constituit de Ministerul Culturii, iar pe de altă parte Consiliul Coordonator va avea la dispoziție mai mult timp pentru a asigura o examinare atentă și complexă a proiectelor înaintate pentru a propune spre aprobare ministrului culturii cele mai sustenabile proiecte culturale.

Totodată, proiectul de hotărâre prevede ca data intrării în vigoare a noii

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Hotărâri a Guvernului să fie data publicării acesteia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Circumstanțele obiective care justifică această măsură sunt:<br>- <i>numărul mare de propuneri de proiect/cereri care se află în examinare;</i><br>- <i>caracterul național al Programului, cu activități culturale preconizate în toate regiunile țării;</i><br>- <i>termenele limită stricte de implementare, respectiv necesitatea finalizării activităților până la sfârșitul anului bugetar 2025.</i> |
| <i>3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Nu este aplicabil.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>4. Analiza impactului de reglementare</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <i>4.1. Impactul asupra sectorului public</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Proiectul hotărârii de Guvern pentru modificarea Programului Național „Acces la cultură”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 212/2025 va avea impact pozitiv asupra sectorului public, or, instituțiile publice/ bugetare în raport cu care Ministerul Culturii exercită funcția de fondator vor asigura organizarea mai eficientă a activităților culturale în localitățile selectate conform Calendarului aprobat de Ministerul Culturii, contribuind astfel la realizarea misiunii acestora.           |
| <i>4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Modificările respective nu generează cheltuieli financiare suplimentare.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <i>4.3. Impactul asupra sectorului privat</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| Proiectul hotărârii de Guvern pentru modificarea Programului Național „Acces la cultură”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 212/2025 va avea impact pozitiv asupra sectorului privat, or, la organizarea activităților culturale în localități, vor contribui și producătorii locali/ prestatorii de servicii locale (precum prestarea serviciilor de transport, cazare, alimentare sau închirierea recuzitei artistice, echipamentelor tehnice etc).                                                    |
| <i>4.4. Impactul social</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Obiectivul general al adoptării proiectului de hotărâre de Guvern privind modificarea Programului național „Acces la cultură” este asigurarea accesului la cultură, creșterea coeziunii sociale și fortificarea identității și rezilienței naționale, menite să protejeze și să valorifice patrimoniul cultural material și imaterial.                                                                                                                                                                       |
| <i>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Nu este aplicabil.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <i>4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Urmare adoptării noilor modificări, în procesul de implementare a Programului se va respecta principiul echității sociale și al egalității de șanse în accesul la serviciile culturale. Astfel, accesul la activitățile incluse în Calendarul activităților culturale va fi garantat tuturor cetățenilor, indiferent de domiciliul acestora.                                                                                                                                                                 |
| <i>4.5. Impactul asupra mediului</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Nu este aplicabil.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <i>4.6. Alte impacturi și informații relevante</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Nu este aplicabil.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <i>5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Nu este aplicabil.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <i>5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Nu este aplicabil.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <p>Anunțul privind inițierea procedurii de elaborare a proiectului de Hotărâre de Guvern a fost plasat pe pagina web a ministerului (<a href="http://www.mc.gov.md">www.mc.gov.md</a>), secțiunea – Transparența decizională și pe site-ul <a href="http://particip.gov.md">particip.gov.md</a> <a href="https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14751">https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/14751</a></p> <p>Proiectul urmează a fi transmis spre avizare Ministerului Finanțelor și Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării.</p>                |
| <b>7. Concluziile expertizelor</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <p>Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice la Ministerul Justiției</p> <p>Expertiza Centrului Național Anticorupție nu este necesară, întrucât <a href="#">proiectul</a> nu este pasibil de expertiza anticorupție.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Prezentul proiect de hotărâre se încadrează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită modificarea, abrogarea sau elaborarea unor acte normative.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <p>Pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ sunt necesare următoarele măsuri:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Modificarea Ghidului de implementare, care va conține ajustările operate;</li> <li>2. Actualizarea și aprobarea Calendarului activităților culturale reieșind din obiectivele specifice ale Programului, precum și domeniile și costurile eligibile de finanțare;</li> <li>3. Implementarea activităților culturale de către Instituțiile implementatoare, conform costurile eligibile de finanțare aprobate;</li> </ol> |

**Ministrul Culturii**

**Sergiu PRODAN**

Ex. Diana Silivestru  
e-mail: [diana.silivestru@mc.gov.md](mailto:diana.silivestru@mc.gov.md)  
Tel. 022 823 815  
Vasile Secrieru, expert juridic  
e-mail: [secrieruvasile989@gmail.com](mailto:secrieruvasile989@gmail.com)